

A termékdíj 2010. évi változásai és a készletre vétel – Konferencia és Fórum

2010-től jelentősen változik a termékdíjas szabályozás. Az 1995. évi LVI. törvény (a továbbiakban: Kt.) számos változáson megy keresztül a termékdíjas szabályozás általános előírásaival kapcsolatosan. Az új fogalmak mellett változik a mentességek, levonások lehetősége, de változnak az általános szabályok is. Mindemellett 2010-től alkalmazható a termékdíj fizetési kötelezettség készletre vételkor történő keletkeztetése is és a kötelezettségek teljesítésére is új nyomtatványcsomagok fognak megjelenni hamarosan.

A termékdíjas szabályozás újdonságainak bemutatására rendezte meg a VIVA Média Holding és a Vám- és Pénzügyőrség által üzemeltetett Termékdíj Tanácsadó Portál 2009. december 10-én tájékoztató rendezvényét. A rendezvény fő témái a készletre vétel és a 2010. évet érintő változások voltak, de emellett a résztvevők megismerkedhettek a pótbevallások és önellenőrzések gyakorlati alkalmazásának lehetőségeivel, illetve bemutatásra kerültek a termékdíj bevallásokhoz 2010-ben alkalmazandó nyomtatványok tervezetei. A délelőtti blokkban dr. Havas-Kovács Gabriella a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium tanácsosa, dr. Izsák Teréz Júlia és Debreczeni László a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága Vámigazgatóságának vezető szakértői, továbbá Kiss Zoltán a Vám- és Pénzügyőrség Rendszerfejlesztő Központjának szakértője tartottak előadásokat. Ezt követte a fórum, amely egészen késő estig tartott, az utolsó kérdésig. Az előadások bemutató anyagai a korábban megszokott gyakorlatnak megfelelően felkerültek a Termékdíj Tanácsadó Portál Fórumok rovatába. Emellett, mint a korábbi konferenciák esetében is, készítettünk egy összefoglalót a fórumon elhangzott kérdésekből az érdekelteknek segítséget nyújtva ezzel azoknak, akik hasonló problémákba ütköztek a termékdíjas szabályozás előírásainak teljesítése során.

A rendezvény második felében tartott fórumon elhangzott kérdések és felvetések alapján elmondható, még mindig sok esetben okoz problémát a csomagolás, mint termékdíj köteles termék megítélése és az újrhasználható termékekkel kapcsolatos gyakorlat, hiszen a rendezvény fő témáival kapcsolatos kérdések mellett számos kérdés érkezett ezen területekkel kapcsolatosan is. A következőkben tematikusan vizsgáljuk az elhangzott kérdéseket és a szakértők válaszait. A fórumon néhány olyan kérdés nyitott maradt, amely a 2010. évre vonatkozó részletszabályok ismeretét igényli, hiszen a Kt. végrehajtásáról szóló 10/1995. (IX. 28.) KTM rendelet (a továbbiakban: KtMr.) és az 53/2003. (IV. 11.) Kormányrendelet (a továbbiakban: KtKr.) 2010. január 1-től hatályos szövege még nem került kihirdetésre.

Termékdíj-fizetési kötelezettség készletre vétellel történő keletkeztetése

A termékdíjas szabályozás szerint jelenleg a kötelezettek a termékdíj-fizetési kötelezettségének keletkezése az első belföldi forgalomba hozatalhoz vagy a saját célú felhasználás költségként történő elszámolásához köthető. Ez sok esetben problémát jelent a gazdálkodóknak, mivel nyilvántartási rendszerük, nem vagy csak nehezen tudja követni a forgalomba hozatali oldalt termékdíjas szempontból. Így gyakori az az eset, hogy a kötelezettek jelenleg is (jogszabályi előírásoknak nem megfelelően) a beszerzéskor fizetik meg a termékdíjat. A Kt. 2010-től lehetőséget ad a kötelezetteknek a készletre vételkor történő termékdíj fizetésre. Mivel rendezvény egyik fő témája a készletre vételre történő áttérés volt, így nem meglepő, hogy talán a legtöbb kérdés ebben a témában érkezett.

Amennyiben a kötelezett élni kíván a készletre vétel lehetőségével, úgy arról tárgyévvel megelőző év december 20-ig, tehát 2010-re vonatkozóan 2009. december 20-ig nyilatkozni kell a vámhatóság felé. A készletre vételt választó gazdálkodóknak ezt követően további teendőik is vannak. 2009. december 31-ig leltárt kell készíteni készleten lévő termékdíj-köteles termékeikről és a csomagolási összetevőkről, amelyeket még nem hoztak belföldi forgalomba vagy nem használtak fel saját célra, majd ezt a készletet, mint nyitókészletet, 2010. január 20-ig be kell vallani és megfizetni azok után a termékdíjat. A konferencián jelenlévő szakértők felhívták a résztvevők figyelmét, hogy ezt a január 20-án esedékes bejelentést kötelező benyújtani a készletre vételt választó kötelezetteknek. Amennyiben a leltárt eredménye nulla, úgy nullás bevallást kell benyújtani. Ezt követően a termékdíj-fizetési kötelezettség mindig a termékdíj köteles termék készletre vételének napján keletkezik.

A lehetőség igénybe vételét jól meg kell fontolni a gazdálkodóknak, hiszen nem mindenki számára jó megoldás a készletre vételkor történő kötelezettség keletkeztetés. Azok esetében nehézséget okozna ezen lehetőség, akik exportra vagy Közösség más tagországába értékesítenek termékdíj-köteles terméket, hiszen ez esetben visszaigénylést kell alkalmazniuk, míg ha az értékesítéshez kötött kötelezettség keletkezésnél maradnak, export vagy Közösségbe történő értékesítés esetén nem kell a termékdíjat megfizetni (mivel nem keletkezik kötelezettség). Emellett a készletre vétellel történő termékdíj fizetés egy tulajdonképpeni előfinanszírozása a termékdíjnak és egyszerre nagyobb összeget kell befizetni. A készletre vétellel történő termékdíj-fizetés választásakor a gazdálkodóknak egy éven át nincs lehetősége ezen módosítani, viszont ha a 2011. évben is a készletre vételnél kíván maradni nem kell újra nyilatkozni a 2010. december 20-ig. A vállalkozásoknak ezért is mérlegelni kell a nyilatkozattétel előtt. Fentiekre a konferencián a vámhatóság szakértői is felhívták a jelenlévők figyelmét. Fontos ismerni a tényt, hogy a készletre vétellel történő termékdíj-fizetési kötelezettség választása esetén a kötelezetteknek minden termékdíj-fizetési kötelezettséggel együtt járó kötelezettsége megmarad, a választás ezt nem befolyásolja. Továbbra is kell havi szintű nyilvántartást vezetni, illetve megmarad a termékdíj számlán történő feltüntetési kötelezettsége is. Azon gazdálkodók esetében ez talán nehézséget okoz, akik nem rendelkeznek hasznosítást koordináló szervezeten keresztül mentességgel vagy nem kizárólag kiskereskedelmi forgalomban értékesítenek. Ebben az esetben ugyanis továbbra is számon kell tartani az értékesített termékdíj-köteles termékek mennyiségét is, hiszen a KtMr. 14. § - ában foglalt számlaszövegek esetében fel kell tüntetni a termékdíj mértékét. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy a megfizetett termékdíj számlán történő feltüntetése kiskereskedelmi értékesítés keretében történő értékesítéskor nem kötelező.

A január 20-i bevallással kapcsolatosan érdeklődött az egyik jelenlévő, miszerint ebben a bevallásban milyen díjtételekkel kell megfizetnie a termékdíjat a nyitókészletben szereplő termékek után, illetve ha a készletben kereskedelmi csomagolás is van, van-e lehetősége levonást alkalmazni hasznosítást koordináló szervezethez történő csatlakozása okán. A 2010. január 20-án benyújtott bevallásban a kötelezetteknek már a 2010. évre vonatkozó díjtételeket kell alkalmazniuk a 2010. évben érvényes szabályok szerint, így a kereskedelmi csomagolásokkal kapcsolatos levonásra is lehetőség van a feltételek fennállása esetén.

Kérdésként merült fel továbbá, hogy azon gazdálkodók, akik áttérnek a készletre vétellel történő termékdíj fizetésre hogyan, milyen tartalommal nyújtsák be jelentéseiket a hasznosítást koordináló szervezetek felé. Mivel a jelenlegi szabályozás szerint a hasznosítást koordináló szervezet felé a termékdíj-köteles termékek mennyiségéről kell a jelentést elkészíteni és a szabályozás e tekintetben nem tesz különbséget beszerzési és értékesítéshez kötött termékdíj fizetés között, így továbbra is

a koordináló szervezetek által meghatározott adattartalommal kell elkészíteni a jelentéseket. A hasznosítást koordináló szervezetekkel kapcsolatban további kérdésként érkezett, hogy amennyiben egy cég átvállalási és hasznosítási szerződése 2010. január 1-én lép életbe, és a cég át kíván térni a készletre vétellel történő termékdíj fizetésre, milyen díjtételekkel kell megfizetnie a január 20-i bevallásban meghatározott termékdíjat. Amennyiben a kötelezett hasznosítást koordináló szervezethez csatlakozott és rendelkezik érvényes átvállalási szerződéssel, úgy nem kell a teljes termékdíjat megfizetnie. Emellett természetesen a hasznosítást koordináló szervezet felé licence díj megfizetésére kötelezett.

A készletre vétel esetében természetesen tudni kell a kötelezetteknek, hogy nem az áru gyakorlati mozgása a mérvadó. Az egyik jelenlévő számára is ez okozott gondot, hiszen Ő a külföldről behozott csomagolt terméket gyakorlatilag nem helyezi raktárába, a szállítási cím a vevője címe. Azonban mivel a könyvelésben készletre veszi, így ő lesz a termékdíj fizetésre kötelezett és kötelezettsége a készletre vétel napján keletkezik.

Másik kérdéses részterületként mutatkozott meg, hogy mi is számít bele a nyitókészletbe. Az egyik gazdálkodó felvázolt egy esetet, ahol ő palackoztat bort, azonban nem bérnyújtás keretein belül, mivel a címkét a palackozó adja. (Kt. 20. § ny) pontja szerint a „*bérnyújtás: megrendelő vagy megbízottja (bérnyújtató) által a Magyar Köztársaságban letelepedett személy (bérnyújtó) részére ellenszolgáltatás nélkül rendelkezésre bocsátott anyagokból, félkész termékekből ellenszolgáltatás ellenében termékdíjköteles termék előállítás*”.) Így ezen termékek esetében a palackozó fizette meg a H+E1 díjtételeket az első belföldi fogalomba hozatalkor és a jelenlévő gazdálkodó, mint első továbbforgalmazó vevő az E2 díjtételt a beszerzéskor. (Hiszen a Kt. 4. § (1) bekezdése szerint az első továbbforgalmazó vevő termékdíj-fizetési kötelezettsége a számára kiállított értékesítésről szóló számlán feltüntetett teljesítés napján keletkezik.) Kérdése, hogy ezen termékeket is bele kell-e venni a nyitókészletbe, mely után január 20-ig kell megfizetnie a termékdíjat. A jogszabályi előírások szerint a gazdálkodónak el kell készítenie nyilvántartását termékdíj-köteles termékeiről és fel kell vennie nyitókészletébe azon termékdíj-köteles termékeket, amelyek után még nem fizette meg a termékdíjat. Tehát az említett borosüvegeket nem kell nyitókészletébe vennie és bevallania január 20-i bevallásával. Ugyanezen elven haladva, megállapíthatjuk, ha a kötelezett 2009-ben import termékeket szerzett be (és nem önadózó, tehát a vám eljárásakor megfizette a termékdíjat) és december 31-én ezen termékek egy része még a raktárban van, nem kell felvenni nyitókészletébe és a január 20-i bevallásban szerepeltetni.

2010. Termékdíj átalány - Mezőgazdasági termelő termékdíj-fizetési kötelezettsége

A 2010. évi termékdíjas szabályozásban megjelent egy új fogalom, a mezőgazdasági termelő fogalma. A Kt. 5/F. § (1) bekezdése szerint a mezőgazdasági termelő termékdíj átalány fizetésére kötelezett, mely átalány mértéke a tárgyévet megelőző év árbevételeitől függően határozható meg. A Kt. értelmezése szerint a mezőgazdasági termelő a 73/2009/EK rendelet meghatározása szerint határozható le. A mezőgazdasági termelő termékdíj átalányával kapcsolatban a részletszabályokat várhatóan a KtMr. és a KtKr. 2010. január 1-től érvényes változata határozza meg, azonban ezek jelenleg még nem kerültek közzétételre. Mind a konferencián, mind a fórumon felmerült a fogalom és a fogalom hatálya alá tartozó kötelezettek pontos meghatározásának kérdése. Ezzel kapcsolatban további egyeztetések várhatók, hiszen még nincs egységes álláspont a hatóságok képviselői között a területen. A fórum egyik résztvevője arról érdeklődött, a borász tevékenységét lefedi-e a mezőgazdasági termelő fogalma. A vámhatóság egyik szakértője elmondta, a szőlőtermesztés

elsődleges termelő tevékenység, ha a szőlész maga készíti a bort saját telephelyén és ő is palackozza, azt lefedi a mezőgazdasági termelő fogalma, azonban erről az álláspontról még zajlanak az egyeztetések, jelenleg ez még nem elfogadott. A terület vizsgálatként az Európai Közösséget létrehozó Római Szerződés iránymutatásai irányadók, amely szerint a bor mezőgazdasági termék.

A termékdíj-köteles termékek lehatárolása, kiemelve a csomagolás fogalmának meghatározását

A termékdíj-köteles termékek meghatározása, illetve a gazdálkodó termékeinek besorolása sok esetben nehézséget okoz. Főként a csomagolás esetében, mivel sok esetben még mindig problémát jelent a csomagolás (termékdíj-köteles termék) és a csomagolóeszköz (NEM termékdíj-köteles termék) elkülönítése. A csomagolás akkor jön létre, amikor a csomagolóeszközbe vagy arra árut, terméket csomagolnak. Ha a nyelvtani szabályokat hívjuk segítségül, akkor a csomagolás főnévvel meghatározható termék a termékdíj-köteles.

Vizsgáljuk meg ezt az egyik jelenlévő példáján keresztül. Az érdeklődő egy kis büfében műanyag poharakat, tányérokat és evőeszközöket használ. Arról érdeklődött, hogyan alakul a termékdíj fizetési kötelezettsége, illetve hogyan kell eljárnia import és belföldi előállítású műanyag eszközök esetében. A műanyag pohár és tányér önmagában még nem termékdíj-köteles (hiszen csomagolóeszköz), akkor válik azzá, amikor abba árut csomagolnak, tehát pl. a tányérra ételt tesznek vagy a pohárba üdítőitalt töltenek a vevőnek. A műanyag evőeszköz pedig nem minősül csomagolásnak a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló 64/94/EK irányelv alapján kihirdetett 94/2002.(V.5.) kormányrendelet szerint. Tehát a csomagolóeszközök beszerzése önmagában nem keletkezik fizetési kötelezettséget. A forgalomba hozott vagy felhasznált műanyag tányérok és poharak után fizetendő termékdíj tömeg alapon határozható meg. (A műanyag poharak 2009. jan. 1 – május 31. között a kereskedelmi csomagolás termékkörbe tartoztak, így darab alapon keletkezett a termékdíj esetükben, ha azokban a Kt. 20.§ zsa)-zsg) pontjai alatt meghatározott italt árusítottak.)

A csomagolás, mint termékdíj-köteles termék meghatározásával kapcsolatosan felmerült a már korábban is vizsgált szemeteszsák példája, illetve a kérdés, hogy az termékdíj-köteles-e? A Kt. 20. § o) pontja szerint a csomagolás *„olyan termék, amelyet termékek, áruk beburkolására, befogadására a megóvásuk, kezelésük, szállításuk, csoportosításuk és kínálásuk érdekében használnak”*. Mivel a hulladék alapvetően nem áru vagy termék, így az azt tartalmazó szemeteszsák nem tartozik a termékdíj-köteles termékek körébe. Azonban ha a szemeteszsák nem hulladékot tartalmaz vagy a benne lévő hulladék áruként funkcionál, már termékdíj-kötelessé válik. Ezzel kapcsolatban érkezett egy kérdés olajos rongyokat, mint veszélyes hulladékot tartalmazó hordókkal kapcsolatban. A jelenlévő gazdálkodó ártalmatlanításra szállítja az olajos rongyokat, azonban ebben az ügyletben a hulladék áruként funkcionál. Az olajos rongyokat tartalmazó hordók általában félig megtöltve érkeznek hozzá, így ő ezeket „átcsomagolja” kevesebb hordóba. Kérdése, hogy ez esetben keletkezik-e termékdíj-fizetési kötelezettsége. A jelenleg hatályos szabályozás szerint igen, mivel áru csomagolásáról van szó, még hozzá saját célú felhasználás címén, hiszen a hordókat megsemmisítésre szállítja. Hasonló helyzetet vázolt fel egy másik résztvevő: egy budapesti központú szervizszolgálat a megrendelő telephelyén fejti le palackokba a javítandó berendezésekből a hűtőfolyadékot. Majd telephelyén nagyobb edényekbe gyűjti ezt és elszállítja ártalmatlanításra. Kérdése, hogy ebben az esetben keletkezik-e termékdíj fizetési kötelezettsége? Az érdeklődő leírása alapján ebben az ügyletben a hulladék nem áruként funkcionál, így a vámhatóság szakértője megállapította, hogy nem keletkezik termékdíj-fizetési kötelezettség az eszközök után. Az egyik résztvevő környezetvédelmi szakember is megerősítette az álláspontot, hiszen szerinte ez az eset párhuzamba állítható a

kommunális hulladék begyűjtéssel. Másik kérdés azonban a hulladék tulajdoni joga és a hulladékszállítási engedély megléte, amely már nem termékdíjas, hanem hulladékgazdálkodási problémát vet fel.

A csomagolás, mint termékdíj-köteles termék lehatárolásával kapcsolatosan érkezett a kérdés, miszerint a vállfa csomagolásnak tekinthető-e. Ebben az esetben vizsgálni kell, milyen célra történik azok felhasználása. Amennyiben az üzletben a ruhák tárolására használják azokat, úgy nem termékdíj-kötelesek, hiszen a Kt. által megfogalmazott csomagolás definíciója szerint a tárolás nem tartozik a csomagolás hatálya alá. Azonban ha azokat az áruval étékesítik, megtörténik az első belföldi forgalomba hozatal, amely termékdíj-fizetési kötelezettséget keletkeztet. Ugyanezen szempont szerint kell vizsgálni azon étterem esetét, ahol az ételeket átmenetileg műanyag edényekben tárolják. A jelenlévő gazdálkodó arról érdeklődött, ezen műanyag dobozok után keletkezik-e termékdíj-fizetési kötelezettség. Mivel ebben az esetben is tárolási céllal használják ezen edényeket, nem keletkezik termékdíj-fizetési kötelezettség. De ugyanez a helyzet áll fenn az egyik résztvevő által említett húsipari ládáknál is, amelyekben csak a telephelyen tárolnak. Ha azonban ezekben a ládákban szállítják az árut, a láda csomagolásként funkcionál. A ládákat célszerű bejelenteni újrahasználatként, hiszen azt a tulajdonosa többször használja telephelyei közötti szállításra. Különösen érdekes esetként merült fel a gémkapocs és a tűzőkapocs esete. Alapvetően, irodai használatban ezek nem minősülnek csomagolásnak, hiszen az iratok nem minősülnek terméknek, árunak.

A csomagolással és annak bevallásával kapcsolatosan érkezett a kérdés, hogyan is határozza meg a gazdálkodó a külföldről származó és általa elsőként belföldön forgalomba hozott csomagolás tömegét, ha erről a külföldi partnere nem ad számára információt. A termékdíj bevallása és megfizetése az önadózás szabályaival történik, azonban a hatóságoknak joguk van az adatok megfelelőségét ellenőrizni és visszaélés feltárása esetén bírságot kiszabni. Amennyiben erről a külföldi partner nem szolgáltat adatot, a kötelezettnek kell azt megállapítani. Ebben az esetben mindenképp érdemes a termékre vonatkozó katalógusokat átvizsgálni. Ha ebben sem talál kellő információt, akkor mérésekkel meghatározhatja, vagy ha erre sincs lehetősége végső esetben becslést is alkalmazhat. A mérésekkel vagy a becsléssel meghatározott tömegekről érdemes jegyzőkönyvet felvenni, amellyel a kötelezett később alá tudja támasztani a bevallásában feltüntetett értékeket.

A csomagolás mellett a reklámhordozó papír besorolása, meghatározása is számos esetben okoz problémát. Erre a konferencián is kitértek a résztvevők érdekes példákat felsorakoztatva. A reklámhordozó papír fogalmát a Kt. 20. § r) pontja határozza meg. Eszerint a reklámhordozó papír „olyan információhordozó papír, amely a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló törvényben meghatározott reklámot tartalmaz”. A december 10-i fórumon az egyik résztvevő a ruházati boltokban kihelyezett nagyméretű plakátokkal kapcsolatosan érdeklődött. Ügyfele Közösségből hoz plakátokat, melyekkel üzletét díszíti és reklámozza. Mivel ezek a plakátok megfelelnek az reklámhordozó papír fogalmának, így azok után a gazdálkodónak termékdíj-fizetési kötelezettsége keletkezik. Másik érdekes esetként felmerült az éttermekben használt papír tányéralátét és annak termékdíj-köteles mivolta. Jelen példában a papír tányéralátét az étterem történetét mutatja be. Mivel ez a termék gazdasági reklámot tartalmaz, így megfelel a reklámhordozó papír fogalmának.

A reklámhordozó papírokkal és a csomagolással kapcsolatosan merült fel a papír tortadoboz, amely a cukrászat logóját tartalmazza. Mivel ezen termék esetében megvalósul a gazdasági reklám is tekinthetnénk reklámhordozónak, viszont nem ez a termék elsődleges funkciója. Alapvetően a tortadoboz célja a csomagolás, a termék védelme. Így ugyan keletkezik utána termékdíj-fizetési kötelezettség, viszont nem, mint reklámhordozó után, hanem mint tömeg alapú csomagolás után. Ugyanezen elven határozható meg a pizzás doboz termékdíja is.

A rendezvényen a saját célú felhasználással, annak meghatározásával kapcsolatosan is érdeklődtek. A Kt. 2010. január 1-től érvényes állapotának 2. § (5) bekezdésében pontosan lehatárolásra kerül ez a kérdés. Tulajdonképpen a gyakorlatban már korábban is ezen elvek szerint történt a besorolás, most azonban jogszabályi környezetbe lett emelve mindez. Így saját célú felhasználásnak számít a Közösségből behozott áru csomagolásának lebontása, még akkor is, ha a gazdálkodó ezt a csomagolást újra felhasználja. Az egyik jelenlévő azzal a kérdéssel fordult az előadókhöz, hogy saját célú felhasználás címén keletkezik-e kötelezettsége, ha elektronikai termékek gyártásához hoz be a Közösségből termékdíj-köteles terméket és eddig ezt saját célú felhasználással vallotta be? A legyártott elektronikai termékeket pedig a Közösség más tagállamaiba szállította. A vámhatóság szakértője tájékoztatta a kötelezettet, hogy a felvázolt esetben helytelenül állapította meg a termékdíj-fizetési kötelezettséget. A leírt példában saját termelési készlet létrehozása szerepel, ami nem keletkeztet saját célú felhasználással termékdíj-fizetési kötelezettséget. Így a jelenlévő gazdálkodónak korábbi bevallásait önellenőrizni kell, és a tévesen bevallott saját célú felhasználást nullás értékek bevallásával kell javítania.

Többutas csomagolások

Természetesen ezen a fórumon is számos kérdés érkezett az újrahasználatos csomagolásokkal kapcsolatban. A tapasztalatok alapján talán ez a kötelezettek számára legnehezebben érthető és legtöbb problémát jelentő terület. A többutas csomagolások esetében a Kt. szigorú előírások mellett számos kedvező lehetőséget biztosít a gazdálkodóknak. Mivel a termékdíjas szabályozás egyik célja a keletkező hulladékok mennyiségének csökkentése, jelentős támogatást biztosít az ezt elősegítő lehetőségeknek, így az újrahasználatnak is. Az újrahasználatos termékek esetében levonási, visszaigénylési lehetőséggel élhet a kötelezett, illetve ezen termékek esetében a termékdíjat egyszer, az első belföldi forgalomba hozatalkor kell csak megfizetni. Azonban ezen kedvező feltételeket csak úgy veheti igénybe a gazdálkodó, ha bejelenti a csomagolást többutasként. Erre a BEJKE nyomtatványcsomag BJ2 lapja szolgál. Ha ezen bejelentést elmulasztja a kötelezett, a termék nem minősül újrahasználatosnak és azt minden forgalomba hozatal esetén termékdíj-fizetési kötelezettség terheli.

Az újrahasználatos csomagolások termékdíjának meghatározásánál is azt az elvet kell követnünk, mint általában a csomagolás esetében. Itt is azt kell vizsgálni ki a csomagolás első belföldi forgalomba hozója vagy saját célú felhasználója. A kötelezett személyének meghatározásával kapcsolatosan érdeklődött az egyik jelenlévő. A felvázolt példa szerint Ő partnere által készített rácsládákba csomagol, mely rácsládák az üzleti partner tulajdonát képezik. Kérdése, hogy ez esetben ki lesz a termékdíj-fizetésre kötelezett. A termékdíj-fizetési kötelezettség általában nem köthető tulajdonjoghoz. Az lesz a kötelezett, aki a csomagolást elsőként belföldön forgalomba hozza, vagy saját célra felhasználja, jelen esetben az, aki az árut a rácsládákba csomagolja. A többutas csomagolások esetében azonban a problémát az esetek többségében a külföldről történő be és a külföldre történő kiszállítás jelenti. A problémás terület vizsgálatához el kell különíteni azt az esetet,

amikor a külföldi partnertől üresen érkezik a csomagolóeszköz, melyre a belföldi gazdálkodó csomagolja termékét majd kiszállítja, és azt az esetet, amikor külföldről áruval érkezik a többutasnak alkalmas csomagolásban a termék. Amennyiben a kötelezethez üresen érkezik a csomagolószer és ő ezen külföldre szállít nem keletkezik termékdíj-fizetési kötelezettsége, hiszen a bejövő oldalon csomagolószer van (ami nem termékdíj-köteles) a kimenő oldal pedig külföldre történő értékesítés, ami nem keletkeztet termékdíj-fizetési kötelezettséget. Ekkor a gazdálkodónak be sem kell jelentkeznie a termékdíjas rendszerbe.

Más a helyzet, ha áruval érkezik a többutasként használható csomagolás, pl. raklap. Ekkor, ha a gazdálkodó az árut kibontja a csomagolás saját célú felhasználása címén keletkezik termékdíj-fizetési kötelezettsége. Ha nem jelenti be újrahasználhatónak és Ő ebben a jövőben értékesít, ismét termékdíj-fizetési kötelezettsége keletkezik. Természetesen külföldre történő értékesítés esetében itt sem keletkezik termékdíj-fizetési kötelezettség. Ha bejelenti újrahasználhatónak a beérkező csomagolást, majd ezen eszközökre csomagolva külföldre értékesít, úgy lehetősége van levonni az éves bevallásban a beérkező csomagolásokra fizetendő termékdíjból a tárgyidőszakban igazoltan külföldre szállított termékek termékdíját. Ez a levonás a gyakorlatban a bevalláscsomag B01 és VIS lapjának kitöltésével valósítható meg. A levonással kapcsolatosan érkezett a kérdés, hogy visszamenőlegesen meddig lehet ezt a levonást alkalmazni. A vámhatóság szakértői elmondták, erre a 2008. évtől kezdően van lehetőség. A levonás mellett a kötelezettek visszaigényléssel is élhetnek abban az esetben, ha a termékdíj már megfizetésre került és a termék igazoltan külföldre lett szállítva. Erre egy példát vázolt fel az egyik jelenlévő: 2009-ben import többutas csomagolások után a vámeljáráskor megfizette a termékdíjat, azonban ezen termékeket 2010-ben igazoltan visszaszállítja. Amennyiben a termék be van jelölve újrahasználhatónak, nem kell még egyszer megfizetnie a termékdíjat, amikor abba csomagol. Az igazolt kiszállítás után természetesen nyújthat be visszaigénylést a vám eljárás során kiszabott termékdíjra, hiszen a visszaigénylésre a kiszállítással nyílik meg a lehetősége.

Az újrahasználható csomagolásokkal kapcsolatban többen érdeklődtek a készletre vétel lehetőségéről, alkalmazhatják-e a 2010-től fennálló lehetőséget, és ha igen, hogyan, illetve ekkor a levonási lehetőséget alkalmazhatják-e. Természetesen alkalmazhatják a készletre vétel lehetőségét, hiszen ez a lehetőség minden Közösségből és harmadik országból érkező termékdíj-köteles termékre és belföldi előállítású csomagolásra alkalmazható. A kötelezettek újrahasználható csomagolások esetében is ugyanúgy kell eljárni a készletre vételkor, mit az egyutas csomagolásoknál. Természetesen a levonás intézménye készletre vételkor történő termékdíj fizetéskor is alkalmazható a kötelezettek számára.

~~A többutas csomagolások bevallásáról is szó esett a konferencián és a fórumon is. A szakértők felhívták a kötelezettek figyelmét, hogy újrahasználható csomagolások éves bevallásának határideje a kötelezett bevallási gyakoriságától függ. A jelenlegi szabályozás szerint a tárgyévi utolsó bevallás benyújtásával kell elkészíteni és benyújtani az újrahasználható csomagolásokra vonatkozó éves bevallást is. Tehát havi és negyedéves bevallók esetében ez a dátum január 20., éves bevallók esetében pedig február 25. Az éves bevallók esetében a bevallást egy külön nyomtatványon a KT10 BEVEV nyomtatványon kell megtenni.~~

(A 2010. január 7-én közzétett VPOP Vámigazgatóság tájékoztatója szerint valamennyi kötelezettnek 2010. február 25-ig a KT09-BEVEV nyomtatvánnyal kell az újrahasználható csomagolását bevallania!)

Információtechnológiai kérdések

A fórumon számos kérdés érkezett a termékdíjas kötelezettséghez kapcsolódó információtechnológiai lépésekkel kapcsolatban. Mivel a rendezvényen a Vám- és Pénzügyőrség Rendszerfejlesztő Központjának szakértője is jelen volt, így az érdeklődők a terület szakértőjétől kaphatták meg a szükséges információkat. Az elhangzott kérdések alapján kiemelésre került a vámhatóság felé beküldött nyomtatványok egyik leggyakoribb technikai hibája, a bankszámlaszámoknál feltüntetendő IBAN szám. Sok esetben ezt a kötelezettek nem megfelelően írják be vagy a négyjegyű azonosító helyére a nyomtatványokon az IBAN szó kerül feltüntetésre. A vámhatóság szakértője ezzel kapcsolatban felhívta a jelenlévők figyelmét a nyomtatvány adatainak ellenőrzésére a nyomtatványcsomagba épített ellenőrző ikon használatával és a nyomtatványok pontos kitöltésére, hiszen mind a hatóságok számára, mind a kötelezettek számára többletmunkát és jelentős többlet időráfordítást igényel a hibásan beérkezett nyomtatványok javítása. A bevallások 2010-től kötelező érvényű elektronikus benyújtásával kapcsolatban érdeklődött az egyik jelenlévő, miszerint ügyfele nem szeretné elektronikusan benyújtani bevallásait, mivel 2010-től megszűnik a kötelezettsége. Mivel az elektronikus bevallások rendszere a tervek szerint egyszerűsíti a bevallások rendszerét és a feldolgozást és mivel ez kötelező érvényű 2010-től, nincs lehetőség további papír alapú bevallások benyújtására. Az elektronikusan történő bevallások benyújtása már a 2009. évre vonatkozó utolsó bevallásokat is érinti, hiszen azok benyújtásának határideje havi és negyedéves bevallók esetében 2010. január 20., éves bevallók esetében 2010. február 25. napja. A kötelezettek nehézségeinek könnyítésére a vámhatóság tervezi az elektronikus bevallási kötelezettség alól kivonni azokat a gazdálkodókat, akik esetében a kötelezettség 2010. évtől megszűnik, tehát elektronikusan mindössze egy bevallást, a 2009. évre vonatkozó utolsó bevallást kellene benyújtaniuk. Jelenleg ez csak terv, azonban amint döntés születik az ügyben az közzétételre kerül VPOP Tájékoztatóban, továbbá a bevallás nyomtatványok kitöltési útmutatója is a döntésnek megfelelően kerül átalakításra.

A jelenlévő szakértők kitértek az elektronikus adatszolgáltatásra, arra hogy mely nyomtatványok esetében van erre a kötelezetteknek lehetőségük. Felhívták a figyelmet a közelmúltban történt változásokra, miszerint a bejelentő nyomtatványok elektronikus beküldésére már van lehetőség, azonban az önellenőrzések elektronikus benyújtására továbbra sincs lehetőség. Az elektronikus adatszolgáltatáshoz szükséges R01 nyomtatványok beküldésével kapcsolatban 2 dologra hívták fel a szakértők a jelenlévők figyelmét: fontos, hogy a nyomtatvány legutolsó állapotának megfelelően tart nyilván a hatóság, tehát aki más területek bevallásait is elektronikusan kívánja benyújtani, annak a legutoljára benyújtott nyomtatványon az összes területet fel kell tüntetnie, továbbá kiemelték, az elektronikus ügyfél címtár regisztráció hosszabb átfutási idővel bír. Így a kötelezetteknek bejelentkezésüket és regisztrációjukat úgy kell beküldeni a hatóság felé, hogy az első bevallás benyújtásáig megtörténjen a regisztráció, hiszen ennek hiányában a kötelezett nem tudja elektronikusan benyújtani bevallását. Az elektronikus bevallásokkal kapcsolatban azonban jelenleg még akadnak problémák. A jelenleg működő rendszer a bevallások beküldésekor vizsgálja a rendszer a megfelelő bevallási gyakoriságot. Amennyiben hibát észlel, úgy értesítést küld és nem fogadja be a kötelezett bevallását. Az értesítés tartalmazza az APEH által küldött adatbázis szerinti bevallási gyakoriságot. Arra azonban kitértek szakértőink a konferencián, hogy előfordulhat, hogy az APEH adatbázis helytelenül küldi meg az adatokat. Amennyiben a kötelezett felismeri az adatbázis hibáját, a területileg illetékes regionális ellenőrzési központban bejelentheti. Az elektronikus bevallások hibájára felhívva a figyelmet vázolta fel az egyik jelenlévő esetpéldáját: bevallását

elektronikus úton adta fel, melyet a rendszer a válaszüzenet szerint be is fogadott. Nemrégiben kapott egy végzést, miszerint bevallása nem érkezett meg a Vám- és Pénzügyőrség részére. A kapott végzésben az elmaradt kötelezettség miatt mulasztási bírságot szabott ki a hatóság. Ekkor a kötelezett kérheti az ügy hivatalból történő kivizsgálását (amely illetékmentes) vagy tehet közérdekű panaszt. Továbbá fény derült olyan gyakorlati problémákra is, melyeket a későbbiekben a hatóságoknak ellenőrizni kell, egyik ilyen, miszerint a bevallás nyomtatványcsomag hibát jelez a régi típusú GLN számokra.

Egyéb kérdések

A konferencián természetesen egyéb, fenti témakörökbe be nem sorolható kérdések is érkeztek. Az ellenőrzésekkel kapcsolatosan kért segítséget az egyik résztvevő kötelezett. Termékdíj-köteles termékekkel folytatott tevékenységét már 2008-ban is folytatta, azonban kellő ismeret hiányában elmulasztotta bejelentési és bevallási kötelezettségét, melyet a Vám- és Pénzügyőrség a 2008. évre vonatkozó ellenőrzés során feltárt. Kérdése, hogy ő megteheti-e most kötelezettségeinek pótlását. A hatályos szabályozás értelmében arra az időszakra nincs lehetősége pótolni elmulasztott kötelezettségeit, amely a vámhatósági ellenőrzéssel érintett. Ezen időszakkal kapcsolatban a vámhatóság által kiadott határozat szerint kell majd eljárnia az ellenőrzés lezárulta után. Azon időszak esetében, melyet nem érint az ellenőrzés lehetősége van pótolni kötelezettségeit. Más gazdálkodók a 2010-től érvényes szabályozás biztosította mentességi és levonási szabályokkal kapcsolatban érdeklődtek. Az egyik jelenlévő a kis mennyiségű csomagolást és kereskedelmi csomagolást forgalomba hozó kötelezettekkel kapcsolatosan érdeklődött. Arról kért információt, hogy 2009-ben a kis mennyiségű csomagolást forgalomba hozók esetében, a 200 kg mennyiségbe bele kell-e számítani a kereskedelmi csomagolást. Mivel a kereskedelmi csomagolás H díjtételére is igénybe vehető a kis mennyiség után járó mentesség 2009-ben, így a válasz igen. Másik kérdése, hogy 2010-ben hogyan alakul a kereskedelmi csomagolásokra vonatkozó mentesség és ekkor beleszámíthatja-e a kis mennyiségű csomagolásba a kereskedelmi csomagolását. Mivel 2010-ben a jogszabály kereskedelmi csomagolás esetén nem biztosít mentességet, csak levonást, így a válasz nem.

A mentességhez részben kapcsolódó másik kérdés is érkezett a résztvevőktől. Miszerint az új fogalomkört alkotó ún. „beltéri zacskó” esetében számlán átvállalás lehetséges-e, illetve hogy ez a kategória kereskedelmi csomagolásnak minősül-e. A vámhatóság szakértője elmondta, hogy ez a termékkör a tömeg alapú csomagolás kategóriába tartozik és önálló mentességi szabályai lesznek a kormányrendeletben.

A műanyag (bevásárló-reklám) táskákkal kapcsolatosan érdekes dologra hívták fel az eladók a jelenlévők figyelmét. A Kt 20. § zsg) alpontja szerint a műanyag (bevásárló-reklám) táskák csak a kiskereskedelmi értékesítés keretein belül és a reklámanyagok csomagolása esetében tartoznak a kereskedelmi csomagoláskategóriájában, hiszen a Kt. szerint a műanyag (bevásárló-reklám) táskák a „fogyasztói- vagy gyűjtőcsomagolt, illetve csomagolatlanul forgalmazott kiskereskedelmi termékek, áruk, reklámanyagok szállítására szolgáló hajlékonyfalú műanyag hordtasak vagy hordtáska csomagolás”. Ugyanakkor felmerült az a kérdés is, hogy a műanyag (bevásárló-reklám) táskák esetében lehetséges-e 2010-ban számlán átvállalni a termékdíj-fizetési kötelezettséget, hiszen a Kt. 2/A.§ (2) bekezdés a) pontja ez csak akkor teszi lehetővé, ha az átvállaló koordináló szervezetten keresztül mentességet élvez és a kormányrendelet tervezete nem biztosít mentességre lehetőséget

ebben a termékkörben? A szakértők válasza szerint meg kell várni a kormányrendelet kihirdetését és annak ismertetébe lesz lehetőség visszatérni a kérdés megválaszolására.

A 2010-től érvénybe lépő lehetőséggel, a kis kötelezettek helyett a hasznosítást koordináló szervezet által elkészített bevallással kapcsolatban is érkezett kérdés az előadókhoz, miszerint amennyiben a kis mennyiségű csomagolást forgalomba hozó hasznosítást koordináló szervezethez csatlakozott gazdálkodó maga szeretné bevallását megtenni, megteheti-e. A szakértők tájékoztatták, ebben az esetben mindenképp a koordináló szervezet teszi meg a bevallást.

Összefoglalónk célja a kötelezettek számára információ biztosítása. Bízunk abban, összefoglalónk segítségével könnyebben felelevenítik a konferencián kapott válaszokat, illetve abban, hogy összefoglalónk segítséget nyújt azoknak is eligazodni a termékdíjas szabályozásban, akik nem lehettek jelen a rendezvényen.